

Warszawa, 14-06-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

III.7065.119.2023.DS

Pan
Paweł Szefernaker
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw
Wewnętrznych i Administracji
Pełnomocnik Rządu do spraw
uchodźców wojennych z Ukrainy
ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich uprzejmie informuję, iż zainteresowanie i niepokój Rzecznika wzbudziła przedstawiona w artykule dziennika „Gazeta Wyborcza”¹ sytuacja osób starszych z Ukrainy, które znalazły w Polsce schronienie w związku z działaniami wojennymi.

¹ https://wyborcza.biz/biznes/7,147880,29766838,jesien-zycia-w-obcym-kraju-dla-nich-nie-ma-nowego-poczatku.html?_ga=2.27985209.420129586.1686638953-1071619531.1613133493&_gl=1*yxhud6*_gcl_au*NjkwMTU2NDIzLjE2ODM2

Seniorzy z Ukrainy borykają się z problemami finansowymi, nawet jeżeli otrzymują ukraińskie świadczenia emerytalne. Te jednak, po przeliczeniu, wynoszą zazwyczaj 200-400 złotych, co stanowi kwotę poniżej minimum egzystencji².

Ponadto osoby, które w Ukrainie otrzymywały świadczenia emerytalne za pośrednictwem poczty, w Polsce mogą być ich zupełnie pozbawione z uwagi na brak posiadania rachunków bankowych. W tej sytuacji decydują się na powrót do domów, nawet znajdujących się na terenach objętych działaniami wojennymi.

Problemem jest także znalezienie przez osoby w wieku emerytalnym zatrudnienia, które pozwoliłoby na poprawę sytuacji bytowej. Dotyczy to zwłaszcza samotnych osób starszych, które nie mogą liczyć na wsparcie rodziny.

W artykule zwrócono także uwagę na regulacje dotyczące zasad przyznawania i przedłużania prawa do świadczenia pieniężnego z tytułu zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy³.

Gmina⁴ może przedłużyć okres wypłaty świadczenia na okres dłuższy niż 120 dni w przypadku zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelowi Ukrainy, który ukończył 60 rok życia (kobiety) albo 65 rok życia (mężczyźni). W publikacji prasowej wskazano, iż nie dotyczy to osób, które wiek 60 i 65 lat ukończyły podczas pobytu w Polsce i po upływie 120 dni wypłaty świadczenia pieniężnego. W takim przypadku możliwa jest odmowa wznowienia prawa do świadczenia pieniężnego, co dodatkowo wpływa niekorzystnie na położenie najstarszej grupy uchodźców.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U z 2023 r. poz. 1058) uprzejmie

² <https://www.ipiss.com.pl/pion-badawczy-polityki-spoolecznej/wysokosc-minimum-egzystencji/>

³ ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.)

⁴ §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 maja 2022 r. w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty (Dz.U. z 2022 r. poz. 1020 ze zm.)

proszę Pana Ministra o przekazanie stanowiska w kwestii możliwości rozwiązania opisanych problemów.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/